

İKLİM VE HAVA HAREKETLERİ

Atmosfer: Dünyayı dıştan saran, kalınlığı 10 000 km²'yi bulan hava tabakasıdır. Atmosfer, canlıların yaşaması için gerekli olan gazları barındırır.

Atmosferde meydana gelen değişimlere **hava olayları** denir. Atmosferde yaşanan kısa süreli ve dar alanda etkili olan rüzgar, nem değişimi, basınç değişimi, yağış gibi olaylar **hava olaylarıdır**.

Rüzgar: Isınma ve soğuma gibi etmenler sonucunda oluşan basınç farklılıkları, havanın yer değiştirmesine neden olur. Havanın Yüksek basınç alanından alçak basınç alanına doğru yaptığı yatay harekete **rüzgar** denir.

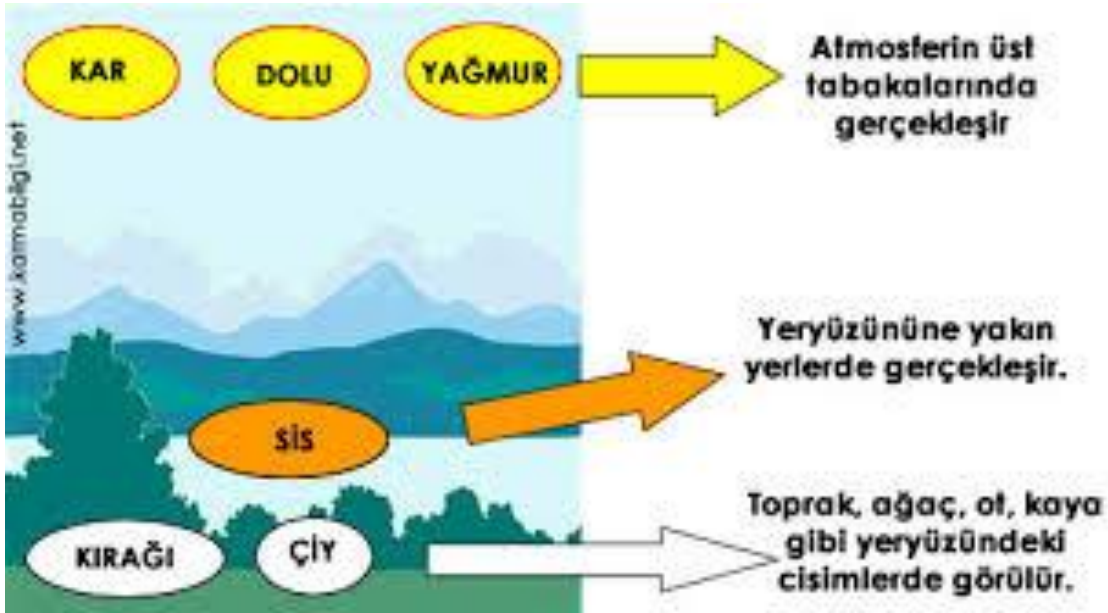
Nem: Atmosferin içerdiği su buharı miktarına **nem** denir. Canlıların terlemesi ile, yer altı ve yer yüzü sularının buharlaşmasıyla gaz haline geçen su atmosfere katılır ve nemi oluşturur. Havanın nemini ölçmek için **higrometre** kullanılır.

Hava olayları gökyüzüne yakın bölgede veya yeryüzüne yakın bölgede gerçekleşir. Gökyüzüne yakın bölgede meydana gelen hava olayları:

1. Kar
2. Dolu
3. Yağmur

Yeryüzüne yakın bölgede meydana gelen hava olayları:

1. Kırağı
2. Sis
3. Çiy

Açık hava basıncı: atmosferdeki gazlar ağırlığından dolayı yeryüzüne basınç uygular. Buna açık hava basıncı denir. Barometre ile ölçülür. Açık hava basıncı yüksek basınç değerinde veya alçak hava değerinde olabilir.

Yüksek Basınç Alanı	Alçak Basınç Alanı
Isı vererek sıcaklığı azalan havanın yoğunluğu artar. Bu durumda havanın yaptığı basınç artar ve yüksek hava basınç alanı oluşur.	Isı alarak sıcaklığı artan havanın yoğunluğu azalır. Bu durumda havanın yeryüzüne yaptığı basınç da azalır ve alçak basınç alanı oluşur.
Yüksek basınç alan özellikleri <ol style="list-style-type: none"> 1. Alçaltıcı hava hareketleri görülür. 2. Nem oranı azdır. 3. Yağış görülmez 4. Hava açıktır. 5. Hava hareketleri merkezden çevreye doğrudur. 	Alçak basınç alan özellikleri <ol style="list-style-type: none"> 1. Yükseltici hava hareketleri görülür. 2. Hava bulutludur. 3. Nem oranı yüksektir. 4. Yağış görülebilir. 5. Hava hareketleri çevreden merkeze doğrudur.

Meteoroloji: Atmosfer içerisinde meydana gelen tüm hava olaylarını ve değişimleri inceleyen, bu olay ve değişimlerin ortaya çıkardığı sonuçları irdeleyerek hava tahminleri yapan bilim dalıdır.

Meteoroloji uzmanlarına **meteorolog** adı verilir.

İklim: Dünyanın herhangi bir bölgesinde uzun yıllar boyunca gözlemlenen tüm hava olaylarının ortalamasıdır. İklimlerin yayılışlarını, insan ve çevre üzerine etkilerini neden – sonuç ilişkisi içerisinde inceleyen bilim dalına **klimatoloji (iklim bilimi)** denir. İklim bilimi ile uğraşan bilim insanlarına **Klimatolog (iklim bilimci)** denir.

İklim ve Hava Olayları Arasındaki Farklar	
İklim	Hava Olayları
Geniş bir bölgede uzun yıllar boyunca değişmeyen ortalama hava şartları	Dar bir alanda belirli ve kısa süre içerisinde etkili olan hava şartlarıdır.
Günlük hava olaylarının 35 – 40 yıllık ortalama veri sonuçlarıdır.	Günün belirli saatlerinde yapılan gözlem sonuçlarının yorumlanmasıdır.
Kesin sonuçlardır	Tahmini sonuçlardır.
İklim bilimine klimatoloji denir	Hava olayları bilimine meteoroloji denir.
İklim alanında çalışan bilim insanlarına klimatolog denir	Meteoroloji alanında çalışan bilim insanlarına meteorolog denir.